ZBIÓR

UKŁADÓW ZBIOROWYCH PRACY

ROK III Warszawa, dnia 6 marca 1939 r. Nr 15

TREŚĆ:

Str.

Poz. 35. Obwieszczenie M. O. S. z dn. 28.II.1939 r. o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw budowlanych na obszarze miasta Gdyni układowi zbiorowemu pracy z dn. 16.IX.1938 r. 328

Poz. 36. Obwieszczenie M. O. S. z dn. 18.II.1939 r. o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich zakładów drukarskich dziełowo-akcydensowych, posiadających przynajmniej jedną maszynę płaską lub jedną maszynę do składania lub trzy maszyny dociskowe z napędem mechanicznym (pedałówki) na obszarze miasta st. Warszawy układowi zbiorowemu pracy z dn. 17.X.1938 r. 333

Poz. 37. Zarządzenie Kom. Demobil. z dn. 24.II.1939 r. o nadaniu mocy obowiązującej orzeczeniu Komisji Pojednawczo-Rozjemczej w Toruniu z dn. 16.XII.1938 r., ustalającemu warunki pracy i płacy w zakładach piekarskich na obszarze miasta Torunia. . . . 338

Poz. 38. Układ zbiorowy pracy z dn. 31.VIII.1938 r. normujący warunki pracy i płacy dozorców domowych na obszarze miasta Bełchatowa. 342

Poz. 39. Układ zbiorowy pracy z dn. 25.III.1938 r. normujący warunki pracy i płacy dozorców domowych na obszarze miasta Krosna. 350

35.

OBWIESZCZENIE MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 28 lutego 1939 r.

o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich robót budowlanych na obszarze miasta Gdyni układowi zbiorowemu pracy z dnia 16 września 1938 r.

Ministerstwo Opieki Społecznej obwieszcza, że Związek Fabrykantów i Przemysłowców w Gdyni oraz Centralny Związek Robotników Przemysłu Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Sekretariat Okręgowy w Gdyni, zgłosiły do Ministerstwa Opieki Społecznej w myśl art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) oraz rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) wniosek o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich robót budowlanych na obszarze miasta Gdyni układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Gdyni w dniu 16 września 1938 r.:

a) po stronie pracodawców przez Związek Fabrykantów i Przemysłowców w Gdyni,

b) po stronie pracowniczej przez Centralny Związek Robotników Przemysłu Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Sekretariat Okręgowy w Gdyni oraz Związek Pracowników Budowlanych i Pokrewnych Zawodów Zjednoczenia Zawodowego Polskiego, Sekretariat Okręgowy w Gdyni.

Tekst układu zbiorowego pracy podany jest poniżej.

Sprzeciwy w sprawie nadania powyższemu układowi mocy powszechnie obowiązującej wnosić należy do Ministra Opieki Społecznej za pośrednictwem Inspektora Pracy 70 Obwodu (Gdynia, ul. Świętojańska Nr 56) w ciągu dni 14.

Termin 14-dniowy biegnie od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

(—) M. Klott
Główny Inspektor Pracy
i Dyrektor Departamentu

1 zał.

Zał. do obw. M. O. S. z dn. 28.II. 1939 r.

UKŁAD ZBIOROWY PRACY.

Pomiędzy Związkiem Fabrykantów i Przemysłowców w Gdyni, zastąpionym przez pp. arch. *J. Langiewicza* i dyr. *J. Kunerta* — z jednej strony,

a Centralnym Związkiem Robotników Przemysłu Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Sekretariat w Gdyni, zastąpionym przez pp. *mgra A. Paradysza, A. Słomskiego* i *B. Bąka* oraz Związkiem Pracowników Budowlanych i Pokrewnych Zawodów Zjednoczenia Zawodowego Polskiego, Sekretariat Okręgowy w Gdyni, zastąpionym przez p. *S. Jankowskiego* — z drugiej strony,
zawarto w dniu 16 września 1938 r. następujący układ zbiorowy pracy:

§ 1.

Niniejszy układ zbiorowy pracy obejmuje pracodawców i pracowników w przemyśle budowlanym na obszarze m. Gdyni, z zastrzeżeniem postanowień § 2.

§ 2.

Pracodawcy zobowiązują się wypłacać robotnikom pracującym poza obszarem m. Gdyni, a zaangażowanym i stale mieszkającym na obszarze m. Gdyni, wynagrodzenie według norm w układzie niniejszym ustalonych, a ponadto zobowiązują się dostarczyć robotnikom w miejscu pracy poza Gdynią odpowiedniego noclegu.

§ 3.

Ustala się na obszarze m. Gdyni dla robotników budowlanych oraz robotników zatrudnionych w przedsiębiorstwach: budowlanych, murarskich, ciesielskich, betonowych, żelbetonowych, robót ziemnych itp. oraz zatrudnionych bezpośrednio przez właścicieli budowli prywatnych — następujące minimalne stawki płac za godzinę pracy:

1) Murarz . . . . zł 1,25
2) Cieśla przy robotach ciesielskich (wiązanych) . „ 1,25

3) Zbrojarz wykonywający samodzielnie na podstawie rysunków konstrukcyjnych gięcie żelaza, układanie i wiązanie armatury na szalowaniu przy pomocy robotników budowlanych . . . . . „ 1,25
4) Cieśla przy robotach szalerskich oraz pracownik wykonujący samodzielnie roboty szalerskie, tj. wykonujący samodzielnie poszczególne części konstrukcji szalerskich, jak np. schody, słupy, stropy, podciągi itp. . . . . „ 1,00
5) Tragarz, tj. robotnik noszący na plecach cegłę, wapno, cement lub beton oraz materiały te w noszach tylko przy zmianie kondygnacji . . . „ 0,95
6) Gracownik wykonywający zaprawę murarską, odpowiedzialny za wymagany stosunek piasku, wapna i cementu, przy pomocy robotników budowlanych . . . . „ 0,95
7) Pracownik obsługujący motor, betoniarkę, dźwignię, pompę motorową i inne urządzenia mechaniczne . . . . „ 0,95
8) Robotnik cementowy zatrudniony wyłącznie przy produkcji wyrobów cementowych, jak płyty chodnikowe, krawężniki, licówki itp. . . . . . „ 0,80
9) Robotnik budowlany pracujący przy cieśli . . „ 0,76
10) Robotnik budowlany, tj. pomoc na budowie wszelkiego rodzaju, przy zbrojarzach, murarzach, do noszenia materiału drzewnego, stawiania rusztowań murarskich, przy taczkowaniu wszelkich materiałów budowlanych itp. . . . . . . „ 0,76
11) Robotnik ziemny przy wykopach wszelkiego rodzaju . . . . „ 0,71
12) Robotnik młodociany od 18 do 21 lat . . . „ 0,60

§ 4.

Ustala się specjalne dodatki do minimalnych stawek płac przy niżej wymienionych pracach w następującej wysokości:

a) przy trudniejszych pracach murowych lub tynkowych, jak np. licowanie ozdobne ścian licówką, murowanie trudniejszych sklepień, murowanie filarów wielobocznych, ciągnięcie i gierowanie ozdób architektonicznych, ozdobne tynko-

wanie ścian frontowych, sztablatury, tynki szlachetne, samodzielne ustawianie futryn itp. . 10%
b) przy tynkowaniu ścian wewnętrznych filcowanych i zwykłych zewnętrznych 5%
c) przy robotach morskich, wodnych, o ile pracownik pracuje w wodzie 10%
d) przy wykonywaniu smarowania materiałami izolacyjnymi palącymi (jak np. carbolineum) . . 10%
e) przy pracach w studniach i szachtach na głębokości ponad 5 metrów 10%
f) przy pracach na wysokości ponad 25 metrów . 10%

§ 5.

Na wypadek stosowania przy robotach budowlanych systemu akordowego stawki jednostkowe za pracę w akordzie powinny być obliczane w taki sposób, aby zarobek ogólny robotnika akordowego był co najmniej o 25% wyższy od płacy dniówkowej robotnika odpowiedniej kategorii.

§ 6.

Wypłaty zarobków dokonywa się nie rzadziej niż co dwa tygodnie, w środę, bezpośrednio po ukończeniu pracy i na miejscu jej wykonywania.

Każdy pracownik winien otrzymać książeczkę obrachunkową, niezależnie od ilości zatrudnionych robotników u pracodawcy.

§ 7.

Z prawa pierwszeństwa w przyjmowaniu do pracy korzystają przede wszystkim pracownicy miejscowi, przy koniecznej zaś redukcji zwolnieniu podlegają pracownicy pozamiejscowi.

Przy zwolnieniu pracowników, którzy przepracowali u pracodawcy co najmniej trzy tygodnie, cieśle i murarze otrzymują 1/2 godziny na uporządkowanie narzędzi.

§ 8.

W przypadku podpisania przez pracownika w chwili zwolnienia go z pracy oświadczenia, w którym zrzeka się wszelkich pretensyj do pracodawcy, oświadczenie to nie przeszkadza dochodzeniu przez pracownika pretensyj z tego tytułu, że pracodawca wynagradzał go poniżej stawek przewidzianych w niniejszym układzie.

§ 9.

Warunki umowy indywidualnej o pracę mniej korzystne dla robotnika, niż przewiduje niniejszy układ, są nieważne i ulegają zastąpieniu z mocy prawa przez odpowiednie postanowienia niniejszego układu, natomiast warunki korzystniejsze pozostają w mocy.

§ 10.

Niniejszy układ zbiorowy strony zawierają na okres od dnia 16 października 1938 r. do dnia 15 października 1939 r. z tym, że układ zostanie przedłużony automatycznie na rok następny w razie niezapowiedzenia wygaśnięcia układu przez jedną ze stron na miesiąc przed upływem jego ważności.

Gdynia, dnia 16 września 1938 r.

Za Związek Fabrykantów i Przemysłowców w Gdyni:

(—) *J. Kunert*

(—) *J. Langiewicz*

Za Centralny Związek Robotników Przemysłu Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Sekretariat w Gdyni:

(—) *A. Paradysz*

(—) *A. Słomski*

(—) *B. Bąk*

Za Związek Pracowników Budowlanych i Pokrewnych Zawodów Zjednoczenia Zawodowego Polskiego, Sekretariat Okręgowy w Gdyni:

(—) *Stefan Jankowski*

Rejestruję. Dnia 2.XI.1938 r.

Nr rej. 1.

Inspektor Pracy 70 Obwodu:

(—) *inż. Józef Helbrecht*

36.

OBWIESZCZENIE MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 18 lutego 1939 r.

o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich zakładów drukarskich dziełowo-akcydensowych, posiadających przynajmniej jedną maszynę płaską lub jedną maszynę do składania, lub trzy maszyny dociskowe z napędem mechanicznym (pedałówki) na obszarze miasta st. Warszawy układowi zbiorowemu pracy z dnia 17 października 1938 r.

Ministerstwo Opieki Społecznej obwieszcza, że Zrzeszenie Przemysłu Graficznego w Polsce, Oddział Warszawa i Województwo Warszawskie, Polski Związek Zawodowy Pracowników Drukarskich i Pokrewnych Zawodów Z. P. Z. Z., Oddział w Warszawie oraz Związek Zawodowy Drukarzy i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Oddział w Warszawie, zgłosiły do Ministerstwa Opieki Społecznej w myśl art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) oraz rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) wniosek o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich zakładów drukarskich dziełowo-akcydensowych, posiadających przynajmniej jedną maszynę płaską lub jedną maszynę do składania, lub trzy maszyny dociskowe z napędem mechanicznym (pedałówki) na obszarze miasta st. Warszawy układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Warszawie w dniu 17 października 1938 r.:

a) po stronie pracodawców przez Zrzeszenie Przemysłu Graficznego w Polsce, Oddział Warszawa i Województwo Warszawskie,

b) po stronie pracowniczej przez Związek Zawodowy Drukarzy i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Oddział w Warszawie oraz Polski Związek Zawodowy Pracowników Drukarskich i Pokrewnych Zawodów Z. P. Z. Z., Oddział w Warszawie.

Tekst układu zbiorowego pracy podany jest poniżej.

Sprzeciwy w sprawie nadania powyższemu układowi mocy powszechnie obowiązującej wnosić należy do Ministra Opieki Społecznej za pośrednictwem Inspektora Pracy I Okręgu, (Warszawa, ul. Marszałkowska Nr 84) w ciągu dni 14.

Termin 14-dniowy biegnie od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

(—) *M. Klott*

Główny Inspektor Pracy
i Dyrektor Departamentu.

1 zał.

Zał. do obw. M. O. S. z dn. 18.II.1939 r.

UKŁAD ZBIOROWY PRACY.

Pomiędzy:

Zrzeszeniem Przemysłu Graficznego w Polsce, Oddział Warszawa i woj. warszawskie, mającym siedzibę w Warszawie, przy ul. Świętokrzyskiej Nr 15 — z jednej strony

a Polskim Związkiem Zawodowym Pracowników Drukarskich i Pokrewnych Zawodów Z. P. Z. Z., Oddział Warszawa, mającym siedzibę w Warszawie, przy ul. Świętokrzyskiej Nr 16 — z drugiej strony

Zrzeszeniem Przemysłu Graficznego w Polsce, Oddział Warszawa i woj. warszawskie, mającym siedzibę w Warszawie, przy ul. Świętokrzyskiej Nr 15 — z jednej strony

a Związkiem Zawodowym Drukarzy i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Oddział Warszawa, mającym siedzibę w Warszawie, przy ul. Nowy Świat Nr 38 — z drugiej strony

zawarty został w dniu 17 października 1938 r. układ zbiorowy pracy obowiązujący obydwie strony na obszarze m. st. Warszawy treści następującej:

§ 1.

Obie strony uznały za konieczne zawarcie niniejszego układu zbiorowego pracy w zakładach drukarskich na obszarze m. st. Warszawy, jako jedyny realny sposób uzdrowienia stosunków panujących na rynku pracy w przemyśle graficznym.

§ 2.

Wobec długiego stanu bezumownego obie strony powołują specjalną Komisję Cennikową, której zadaniem będzie merytoryczne rozpatrzenie całości zagadnienia i ustalenie minimum

płac oraz zredagowanie szczegółowego układu zbiorowego pracy.

§ 3.

Niezależnie od wyników prac Komisji Cennikowej obie strony zgodnie ustalają:

a) że konieczne jest już w trakcie prac Komisji Cennikowej skasowanie wszystkich stosowanych obecnie dla pracowników wykwalifikowanych stawek płacy poniżej zł 60 za 46-cio godzinny tydzień pracy bez potrąceń za święta przypadające w tygodniu; w rozumieniu niniejszego układu zbiorowego pracy za pracownika wykwalifikowanego uważany jest pracownik (składacz, maszynista i odlewacz-stereotyper) pracujący przynajmniej jeden rok po ukończeniu praktyki w zakładzie drukarskim;

b) w tym celu jako pierwszy etap prac Komisji Cennikowej zakłady drukarskie znajdujące się na obszarze m. st. Warszawy obowiązane są do podwyższenia płac niższych od sumy zł 60 tygodniowo w ten sposób, że w ciągu miesiąca grudnia 1938 r. podwyższone będą płace o 1/6 różnicy pomiędzy obecną niższą płacą a zł 60, w ciągu miesiąca stycznia 1939 r. o dalszą 1/6 różnicy, w ciągu miesiąca lutego 1939 r. o dalszą 1/6 różnicy, w ciągu miesiąca marca 1939 r. o dalszą 1/6 różnicy, w ciągu miesiąca kwietnia 1939 r. o dalszą 1/6 różnicy, w ciągu miesiąca maja 1939 r. do wysokości co najmniej zł 60;

c) w związku ze skasowaniem wszystkich stosowanych obecnie dla pracowników wykwalifikowanych stawek płacy poniżej zł 60 za 46-cio godzinny tydzień pracy, ulegają skasowaniu wszystkie płace nakładaczy, nakładaczek i wykwalifikowanej, pełnoletniej pomocy męskiej w dziale maszyn poniżej zł 30; ewentualne różnice pomiędzy obecnymi niższymi płacami nakładaczy, nakładaczek i wykwalifikowanej, pełnoletniej pomocy męskiej w dziale maszyn a sumą zł 30 będą wyrównane w sposób analogiczny jak u pracowników wykwalifikowanych;

d) obie strony zgodnie ustalają, że żadne stawki stosowane obecnie dla pracowników wykwalifikowanych i personelu pomocniczego — bez względu na ich wysokość — nie mogą być obniżone; pracownicy nie mo-

gą być wydalani jedynie dlatego, aby następnie byli przyjmowani na niższe płace niż mieli poprzednio, ani też na ich miejsce nie mogą być przyjmowani inni na stawki niższe.

§ 4.

Niniejszy układ zbiorowy pracy obowiązuje obie umawiające się strony w zakładach drukarskich dziełowo-akcydensowych, posiadających przynajmniej jedną maszynę płaską lub jedną maszynę do składania, lub trzy maszyny dociskowe z napędem mechanicznym (pedałówki).

§ 5.

Praca w godzinach nadliczbowych jest niedozwolona. W razie napływu pracy, zatrudnieni będą bezrobotni. Przy chwilowym zmniejszeniu się pracy będą redukowane godziny pracy, a nie ilość pracowników.

§ 6.

Przy przyjmowaniu pracowników przez zakłady graficzne do pracy Społeczne Biura Pośrednictwa Pracy, działające na podstawie ustawy z dnia 10 czerwca 1924 r. o społecznym pośrednictwie pracy (Dz. U. R. P. Nr 58, poz. 585), uprawnione są niezależnie od uprawnień przysługujących na podstawie odnośnych przepisów prawa Woj. Biuru Funduszu Pracy na m. st. Warszawę do zapośredniczania kandydatów do pracy oraz porozumienia się każdorazowo w tych sprawach z pracodawcami — zakładami graficznymi.

§ 7.

Do czasu zawarcia szczegółowego układu zbiorowego pracy warunki pracy w poszczególnych zakładach nie mogą być pogarszane, również urlopy obowiązują nie gorsze, niż były stosowane do czasu podpisania niniejszego układu zbiorowego pracy.

§ 8.

Dla rozstrzygania ewentualnych sporów mogących wyniknąć ze stosowania postanowień niniejszego układu zbiorowego pracy obie umawiające się strony powołują Komisję Rozjemczą, do której wejdzie po 2-ch przedstawicieli każdej ze stron spisujących niniejszy układ zbiorowy pracy. W razie niemożności wy-

dania orzeczenia przez Komisję Rozjemczą, sprawy nierozstrzygnięte będą mogły być poddane arbitrażowi.

§ 9.

Obie umawiające się strony zgodnie postanawiają wystąpić do Inspektora Pracy I Okręgu w Warszawie z wnioskiem o zarejestrowanie i nadanie mocy powszechnie obowiązującej niniejszemu układowi zbiorowemu pracy na obszar m. st. Warszawy.

§ 10.

Postanowienia niniejszego układu zbiorowego pracy obowiązują na obszarze m. st. Warszawy od dnia 1 grudnia 1938 r.

§ 11.

Niniejszy układ zbiorowy pracy zawierają obie umawiające się strony na czas nieograniczony z tym, że każdej z umawiających się stron przysługuje prawo jednomiesięcznego wypowiedzenia niniejszego układu zbiorowego pracy.

Zrzeszenie Przemysłu Graficznego w Polsce, Oddział Warszawa i Województwo Warszawskie:

(—) *T. Galewski*
(—) *L. Bogusławski*

Polski Związek Zawodowy Pracowników Drukarskich i Pokrewnych Zawodów w Polsce Z. P. Z. Z., Oddział Warszawa:

(—) *S. Ostafin*
(—) *H. Szon*
(—) *E. Seroczyński*

Zrzeszenie Przemysłu Graficznego w Polsce, Oddział Warszawa i Województwo Warszawskie:

(—) *T. Galewski*
(—) *L. Bogusławski*

Związek Zawodowy Drukarzy i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Oddział Warszawa:

(—) *J. E. Minich*
(—) *Al. Skrzyński*
(—) *L. Smoleński*

Rejestruję. Warszawa, dnia 16 grudnia 1938 r.
Nr rej. 133.

Inspektor Pracy I Okręgu:
(—) *R. Gregołajtys*

37.

ZARZĄDZENIE

KOMISARZA DEMOBILIZACYJNEGO

dla obszaru województwa pomorskiego, z wyłączeniem powiatów: lipnowskiego, nieszawskiego, rypińskiego i włocławskiego, oraz obszaru powiatu działdowskiego

z dnia 24 lutego 1939 r.

o nadaniu mocy obowiązującej orzeczeniu Komisji Pojednawczo-Rozjemczej w Toruniu z dnia 16 grudnia 1938 r., ustalającemu warunki pracy i płacy w zakładach piekarskich na obszarze miasta Torunia.

Na podstawie § 23 rozporządzenia z dnia 3 września 1919 r. o przyjmowaniu i wydalaniu robotników podczas okresu demobilizacji gospodarczej (Dz. Ust. Rzeszy Niem. str. 1500) zarządzam co następuje:

§ 1.

Orzeczeniu Komisji Pojednawczo-Rozjemczej w Toruniu z dnia 16 grudnia 1938 r., ustalającemu warunki pracy i płacy w zakładach piekarskich na obszarze miasta Torunia, nadaję moc obowiązującą, poczynając od dnia 19 grudnia 1938 r.

Tekst orzeczenia podany jest w załączeniu do zarządzenia niniejszego.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Zbiorze Układów Zbiorowych Pracy.

(—) W. Prenier
Komisarz Demobilizacyjny.

1 zał.

Zał. do zarz. Kom. Demobil. z dn. 24.II.1939 r.

ORZECZENIE.

Komisja Pojednawczo-Rozjemcza w Toruniu, ustanowiona rozporządzeniem Ministra Opieki Społecznej z dnia 24 czerwca 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 331), działając na podstawie dekretu z dnia 23 grudnia 1918 r. o umowach zbiorowych, wydziałach robotniczych i pracowniczych oraz o rozjemstwie w zatargach pracy (Dz. Ustaw Rzeszy Niem. str. 1456), w celu załatwienia zatargu w sprawie ustalenia warunków pracy i płacy pracowników piekarń w Toruniu — na posiedzeniu w dniu 16 grudnia 1938 r. w lokalu Inspekcji Pracy w Toruniu, ul. Kochanowskiego Nr 1, w składzie ustalonym zgodnie z § 15 wspomnianego wyżej dekretu z dnia 23 grudnia 1918 r.:

Przewodniczący:
inż. Zygmunt Humięcki,

Ławnicy stali ze strony pracodawców:
inż. Wiktor Jakobs i Jan Karolczak,

Ławnik niestały ze strony pracodawców:
Jan Siuda,

Ławnicy stali ze strony pracowników:
Franciszek Szeliga i Antoni Szprywa,

Ławnik niestały ze strony pracowników:
Edmund Marach,

w obecności następujących uczestników zatargu:

ze strony pracodawców:

Cech Piekarski — Związek Pomorski w Toruniu, ul. Lubicka Nr 43, w osobach: *Bogusława Banaszkiewicza, Jerzego Siudmiaka, Ludwika Barczyńskiego i Romana Bandrowskiego,*

ze strony pracowników:

Polski Związek Pracowników Przemysłu Spożywczego i Pokrewnych — Rada Miejscowa w Toruniu, ul. Różana Nr 5, w osobie *Stanisława Cicherskiego,*

po zbadaniu całokształtu sprawy, przeprowadzeniu postępowania dowodowego, wysłuchaniu głosów stron, ustaleniu punktów spornych oraz po stwierdzeniu, że nie można dopro-

wadzić stron prowadzących spór do ugody, na podstawie §§ 25 i 27 przytoczonego powyżej dekretu z dnia 23 grudnia 1918 r.

orzeka:

§ 1.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje wszystkich pracodawców posiadających piekarnie i przedsiębiorstwa piekarskie oraz wszystkich pracowników piekarskich, zatrudnionych w piekarniach i przedsiębiorstwach piekarskich na obszarze miasta Torunia.

§ 2.

Dla pracowników objętych niniejszym orzeczeniem obowiązują następujące minimalne stawki za godzinę:

1. w piekarniach I kat. zatrudniających jednego czeladnika, przy wypieku do dwóch worków mąki: — 64 gr czeladnik;
2. w piekarniach II kat. zatrudniających dwóch czeladników, przy wypieku do czterech worków mąki: — 64 gr młodszy czeladnik, — 74 gr starszy czeladnik;
3. w piekarniach III kat. zatrudniających ponad dwóch czeladników, przy wypieku ponad cztery worki mąki: — 64 gr II bajtowy, — 74 gr I bajtowy, — 84 gr piecowy.

Uwaga: W razie jeżeli czeladnik otrzymuje całkowite utrzymanie wraz z mieszkaniem, wartość takowego odlicza się od wynagrodzenia gotówkowego, ustalonego w niniejszym paragrafie, przy czym wartość samego utrzymania ustala się na 54 zł miesięcznie, a mieszkanie na 6 zł miesięcznie — razem na 60 zł miesięcznie.

§ 3.

Czas pracy, urlopy i wypłaty zarobków, jak również warunki higieniczne w piekarniach regulują przepisy obowiązujących w tym zakresie ustaw i rozporządzeń.

§ 4.

Żaden czeladnik nie może być zatrudniony przy wyrobie ciasta, jeżeli nie posiada listu czeladniczego.

§ 5.

Każdy pracownik winien otrzymać książeczkę obrachunkową, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Przy każdej wy-

płacie wręcza się pracownikowi książeczkę obrachunkową dla sprawdzenia zapisków.

§ 6.

Postanowienia orzeczenia niniejszego korzystniejsze dla pracowników, niż postanowienia indywidualnych umów o pracę, zastępują z mocy prawa odnośne postanowienia tych umów, jednak postanowienia indywidualnych umów o pracę, korzystniejsze dla pracowników niż postanowienia orzeczenia niniejszego, pozostają w mocy.

§ 7.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje od dnia 19 grudnia 1938 r. do dnia 31 grudnia 1939 r. z tym, że w razie niewymówienia na miesiąc naprzód przed upływem jego obowiązywania, ważność takowego przedłuża się na rok następny i tak dalej z roku na rok.

§ 8.

Stronom pozostawia się termin do dnia 31 grudnia 1938 r. do oświadczenia się, czy orzeczenie rozjemcze przyjmują, oraz termin do dnia 31 grudnia 1938 r. do złożenia wniosku celem nadania temu orzeczeniu mocy obowiązującej przez Komisarza Demobilizacyjnego.

Toruń, dnia 16 grudnia 1938 r.

Przewodniczący:

(—) inż. Zygmunt Humięcki

Ławnicy ze strony pracodawców:

(—) inż. Wiktor Jakobs
(—) Jan Karolczak
(—) Jan Siuda

Ławnicy ze strony pracowników:

(—) Franciszek Szeliga
(—) Antoni Szprywa
(—) Edmund Marach

38.

Komisja Polubowna w dniu 31 sierpnia 1938 r. ustaliła warunki pracy i płacy dla dozorców domowych na obszarze m. Bełchatowa w formie ugody, która w myśl ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) jest układem zbiorowym pracy. Wobec tego, że w imieniu pracodawców układ ten podpisali wybrani przez ogół właścicieli nieruchomości delegaci, układ ten na podstawie ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr 90, poz. 706) i ustawy z dnia 23 stycznia 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 53) wiąże wszystkich właścicieli nieruchomości, posiada charakter układu z mocą powszechnie obowiązującą i podlega ogłoszeniu w Zbiorze Układów Zbiorowych Pracy.

Warszawa, dnia 22 lutego 1939 r.

(—) M. Klott
Główny Inspektor Pracy
Dyrektor Departamentu.

UKŁAD ZBIOROWY PRACY.

Komisja Polubowna, powołana na podstawie ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr 90, poz. 706) rozszerzonej ustawą z dnia 23 stycznia 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 53) na zatargi zbiorowe między właścicielami nieruchomości miejskich a dozorcami domowymi, na posiedzeniu w dniu 31 sierpnia 1938 r. w lokalu Inspektoratu Pracy 16 Obwodu w Piotrkowie Trybunalskim w składzie:

Przewodniczący: *Lucjan Wróblewski,* inspektor pracy 16 obwodu.

Członkowie: w charakterze przedstawicieli właścicieli nieruchomości w Bełchatowie, wybranych na ogólnym zebraniu właścicieli nieruchomości w Bełchatowie w dniu 23 lipca 1938 r. na delegatów do Komisji Polubownej: *pp. Józef Wiśniewski, Arie Besser i Alfons Merwic,*

w charakterze przedstawicieli Związku Robotników Dozorców Domów, Służby Domowej i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Oddział w Bełchatowie: *pp. Stanisław Lancman, Marian Godos i Karol Terkiewicz,*

ustaliła warunki pracy i płacy dla dozorców domowych w Bełchatowie w następującym układzie zbiorowym pracy:

§ 1.

Układ zbiorowy pracy dotyczy wszystkich właścicieli nieruchomości w Bełchatowie, zarówno starych, jak i nowowybudowanych domów, oraz wszystkich dozorców domowych, przy czym za dozorcę należy uważać osoby płci obojga, w wieku ukończonych lat 18-tu, które na podstawie umowy o pracę zobowiązują się do wykonywania czynności, związanych z utrzymywaniem porządku na posesji.

Dozorcą domowym może być tylko taka osoba, która jest zameldowana w biurze meldunkowym Zarządu Miejskiego w Bełchatowie i przynajmniej od roku stale zamieszkuje w Bełchatowie.

Przy przyjmowaniu do pracy dozorców domowych obowiązują przepisy o państwowym pośrednictwie pracy.

§ 2.

Umowę o pracę z dozorcą domowym właściciel nieruchomości obowiązany jest zawierać na piśmie, przy czym dozorcy dotychczas zatrudnieni uważani być winni za pełnoprawnych dozorców domowych w rozumieniu niniejszego układu zbiorowego pracy.

§ 3.

Indywidualne umowy o pracę, zawierające warunki mniej korzystne od warunków ustalonych niniejszym układem zbiorowym pracy, są nieważne i z mocy samego prawa winny być zastąpione przez postanowienia niniejszego układu zbiorowego pracy.

Indywidualne umowy o pracę, zawarte przed wejściem w życie niniejszego układu zbiorowego pracy, a zawierające warunki korzystniejsze, z mocy samego prawa nadal są ważne i nie mogą być zmienione na niekorzyść dozorcy domowego.

§ 4.

Do obowiązków dozorcy domowego należy: zamiatanie i sprzątanie podwórka, oczyszczanie i zmywanie klatek schodowych, zamiatanie ulicy, utrzymywanie czystości w ubikacjach

ogólnych, zapalanie i gaszenie świateł, wywieszanie flag itp., a nadto przestrzeganie obowiązujących przepisów sanitarno-porządkowych.

Dozorca domowy we wszystkich swych czynnościach służbowych ma prawo wyręczać się członkami swej rodziny.

§ 5.

Dozorca domowy oraz członkowie jego rodziny nie są zobowiązani do spełniania posług osobistych i prac, nie wchodzących w zakres jego właściwych czynności, jako dozorcy domowego, i to zarówno w stosunku do właścicieli nieruchomości, jak i lokatorów. Natomiast wszelkie prace, nie wchodzące w zakres normalnych czynności dozorcy domowego, winny być bądź przez właściciela nieruchomości, bądź przez lokatorów wynagradzane dozorcy domowemu, względnie jego członkom rodziny na podstawie osobnych umów indywidualnych o pracę, z uwzględnieniem godziwego wynagrodzenia.

§ 6.

Właściciel nieruchomości, jako pracodawca, obowiązany jest do zgłoszenia ugodzonego dozorcę domowego, tudzież członków jego rodziny do ubezpieczalni społecznej.

Właściciel nieruchomości winien na koszt własny dostarczyć dozorcy domowemu wszelkie narzędzia pracy potrzebne do wykonywania czynności służbowych.

§ 7.

Dozorca domowy otrzymać winien bezpłatnie mieszkanie służbowe, z prawem użytkowania strychu do suszenia bielizny oraz piwnicy lub komórki. Mieszkanie służbowe, oddane do dyspozycji dozorcy domowemu, powinno odpowiadać obowiązującym przepisom budowlanym i higieny mieszkaniowej i znajdować się w poprawnym stanie użytkowym. Konieczne remonty lokalu służbowego dozorcy domowego wykonuje właściciel nieruchomości na koszt własny.

W razie niemożności dostarczenia dozorcy domowemu odpowiedniego lokalu służbowego do zamieszkiwania, właściciel nieruchomości jest zobowiązany do wypłacania dozorcy domo-

wemu ekwiwalentu gotówkowego w wysokości 3 zł w stosunku miesięcznym.

§ 8.

Najpóźniej w ciągu miesiąca od daty zawarcia niniejszego układu zbiorowego pracy, właściciele nieruchomości winni są wydać swym dozorcom domowym bezpłatnie książeczki obrachunkowe, według wzoru, zatwierdzonego przez Inspektora Pracy, do których to książeczek obrachunkowych należy wpisywać wydawane narzędzia pracy i każdorazowo wypłacane wynagrodzenie miesięczne.

§ 9.

Rozwiązanie umowy o pracę, zawartej pomiędzy właścicielem nieruchomości a dozorcą domowym na czas nieokreślony, może nastąpić po uprzednim wypowiedzeniu, z zachowaniem 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia i z zastrzeżeniem, że umowa o pracę rozwiązana być może jedynie dwa razy w roku kalendarzowym w terminach: na dzień 31 marca i 30 czerwca.

§ 10.

Po rozwiązaniu umowy o pracę dozorca domowy zachowuje prawo do korzystania z mieszkania służbowego do czasu wypłacenia mu wynagrodzenia za pracę, zwrotu ewentualnie pobranej przez pracodawcę kaucji i wydania świadectwa pracy, stwierdzającego czas pracy i charakter służbowy.

§ 11.

Nie może być powodem do rozwiązania stosunku służbowego:

a) choroba dozorcy, trwająca do trzech miesięcy, o ile członkowie rodziny chorego pełnią zastępczo jego obowiązki,
b) należenie dozorcy domowego do związku zawodowego,
c) dochodzenie przez dozorcę domowego jego praw, wynikających z niniejszego układu zbiorowego pracy.

§ 12.

Wypowiedzenie umowy o pracę winno być dokonane jedynie na piśmie, w formie następującej:

a) przez odpowiednią adnotację w książeczce obrachunkowej,
b) pismem poleconym,
c) aktem rejentalnym.

Dokonanie wypowiedzenia umowy o pracę w innej formie mocy prawnej nie posiada.

Obowiązek takiego jak wyżej wypowiedzenia umowy o pracę dotyczy również dozorcy domowego.

§ 13.

W razie śmierci dozorcy domowego, który przepracował u danego właściciela nieruchomości lub w ogóle w danej nieruchomości przynajmniej jeden rok, rodzina jego winna otrzymać od właściciela nieruchomości odprawę pośmiertną w wysokości 1-miesięcznych poborów zmarłego, a w razie dłuższego okresu pracy, odprawę w wysokości 1-no miesięcznych poborów w stosunku do każdego przepracowanego roku. Ponadto rodzinie zmarłego dozorcy domowego przysługuje prawo zajmowania mieszkania służbowego w okresie 6 miesięcy, licząc od daty zgonu dozorcy domowego, jednak z obowiązkiem pełnienia czynności służbowych zmarłego dozorcy domowego przez dorosłych członków jego rodziny.

Jeżeli w rodzinie zmarłego dozorcy domowego znajduje się członek, posiadający pełne kwalifikacje do wykonywania czynnności służbowych, to korzysta on wówczas, bez względu na płeć, w całej rozciągłości z niniejszego układu zbiorowego pracy, z tym tylko zastrzeżeniem , że właściciel nieruchomości wyrazi na to swą zgodę.

§ 14.

W razie przejścia nieruchomości na innego właściciela z tytułu sprzedaży dobrowolnej lub przymusowej, z tytułu spadku lub innych przyczyn, nowonabywca lub sukcesor z mocy samego prawa nawiązuje stosunek służbowy z dozorcą domowym, wynikający z umowy o pracę i z postanowień niniejszego układu zbiorowego pracy.

§ 15.

Gotówkowe wynagrodzenie miesięczne dozorcy domowego za spełniane przezeń czynności służbowe ustala się według zasad następujących:

1. W domach, liczących do 10 izb mieszkalnych — zł 7 (siedem) miesięcznie.

2. W domach, liczących od 11 do 26 izb mieszkalnych — zł 13 (trzynaście) miesięcznie.

3. W domach, liczących od 27 wzwyż izb mieszkalnych — zł 19 (dziewiętnaście) miesięcznie.

Uwaga 1. Za izbę w rozumieniu § niniejszego uważać należy każdy pokój i kuchnię, nadającą się do zamieszkiwania i to bez względu na rozmiary i charakter budowy.

Izby, przegrodzone przeforsztowaniami drewnianymi lub przedzielone zasłonami ruchomymi, uważać należy za jedną izbę mieszkalną.

Uwaga 2. W nieruchomościach czynszowych, z których dochód miesięczny brutto nie przekracza kwoty 35 zł (trzydzieści pięć) lub nieruchomość nie liczy więcej, niż 10 (dziesięć) izb mieszkalnych i jest zamieszkiwana przez bezrobotnych, nieuiszczających czynszu dzierżawnego, Komisja Rozjemcza ma prawo na wniosek strony zainteresowanej zmniejszyć wynagrodzenie dozorcy domowego do 50% stawki normalnej. Udowodnienie okoliczności istotnej, uprawniającej Komisję Rozjemczą do odpowiedniego zmniejszenia wynagrodzenia dozorcy domowego, należy do obowiązku pracodawcy.

§ 16.

Prócz pensji zasadniczej, wymienionej w § 15 niniejszego układu zbiorowego pracy, dozorca domowy winien otrzymywać co miesiąc następujące dodatki:

a) 5%-wy dodatek pensji zasadniczej w nieruchomościach o 2-ch i 3-ch frontach lub mieszczących ponad 3 sklepy handlowe,

b) 10%-wy dodatek pensji zasadniczej w nieruchomościach mieszczących: banki, kasy, towarzystwa kredytowe, teatry, kina, sale zgromadzeń, garaże, szkoły, zajazdy, stajnie, hotele, domy noclegowe, zakłady gastronomicz-

ne, jadłodajnie, zakłady przemysłowe, składy towarowe na otwartej przestrzeni lub w budynkach niezamieszkałych itp.

§ 17.

Wypłaty zarobków dozorcom domowym winny się odbywać regularnie, przy czym do dnia 5 miesiąca kalendarzowego uskutecznioną być winna wypłata za cały miesiąc ubiegły. Dozorcy domowi mogą korzystać z udzielania im zaliczek na pobory służbowe w ciągu miesiąca zarobkowego.

§ 18.

Za pracodawcę dozorcy domowego w rozumieniu postanowień niniejszego układu zbiorowego pracy uważać należy właściciela lub użytkownika nieruchomości, tudzież każdego współwłaściciela, względnie każdego z sukcesorów, którzy za niehonorowanie postanowień niniejszego układu zbiorowego pracy odpowiadają solidarnie, przy czym za głównie odpowiedzialnego za przestrzeganie warunków niniejszego układu zbiorowego pracy uważa się tego współwłaściciela, który inkasuje czynsz dzierżawny za lokale lub reguluje podatki od nieruchomości.

§ 19.

Niniejszy układ zbiorowy pracy wchodzi w życie z dniem 1 września 1938 r. i obowiązuje obie umawiające się strony na czas do dnia 31 marca 1939 r.

Każdej ze stron przysługuje prawo zapowiedzenia wygaśnięcia mocy obowiązującej niniejszego układu zbiorowego pracy, jednak z zachowaniem 3-miesięcznego okresu zapowiedzenia przed upływem okresu, na jaki układ niniejszy zbiorowy został zawarty. Zapowiedzenie winno być przez stronę wymawiającą układ zbiorowy pracy dokonane na piśmie z zawiadomieniem strony przeciwnej i jednocześnie Inspektora Pracy 16 Obwodu w Piotrkowie Trybunalskim.

Niezapowiedzenie wygaśnięcia w formie, jak wyżej zaznaczono, niniejszego układu zbiorowego pracy automatycznie

powoduje dalszą jego moc obowiązującą na okres roczny od dnia 1 kwietnia 1939 r. poczynając. Jeżeli stroną zapowiadającą wygaśnięcie niniejszego układu zbiorowego pracy będą właściciele nieruchomości w Bełchatowie, gdzie do dnia takiego zapowiedzenia nie powstanie Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości, to dla ważności zapowiedzenia wygaśnięcia niniejszego układu zbiorowego pracy wymagane będzie czynne wystąpienie połowy + jeden tych właścicieli nieruchomości, którzy efektywnie zatrudniać będą dozorców domowych.

§ 20.

Treść niniejszego układu zbiorowego pracy Członkom Komisji Polubownej odczytana została, przez tychże do akceptującej wiadomości i ścisłego przestrzegania przyjęta i podpisana, przy czym obie zainteresowane strony wnoszą o zamieszczenie niniejszego układu zbiorowego pracy w rejestrze układów zbiorowych pracy.

Przewodniczący Komisji Polubownej:

(—) Lucjan Wróblewski
Inspektor Pracy 16 Obwodu

Członkowie Komisji Polubownej:

Przedstawiciele właścicieli nieruchomości m. Bełchatowa:

(—) Arie Besser (—) Józef Wiśniewski (—) Alfons Merwic

Związek Robotników Dozorców Domów, Służby Domowej i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Oddział w Bełchatowie:

(—) Stanisław Lancman (—) Karol Terkiewicz
(—) Marian Godos

Rejestruję. Łódź, dnia 12 września 1938 r.
Nr rej. 14/64-8

Inspektor Pracy III Okręgu:
(—) inż. W. Wyrzykowski

39.

Komisja Polubowna w dniu 25 marca 1938 r. ustaliła warunki pracy i płacy dla dozorców domowych na obszarze m. Krosna w formie ugody, która w myśl ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) jest układem zbiorowym pracy. Wobec tego, że w imieniu pracodawców układ ten podpisali wybrani przez ogół właścicieli nieruchomości delegaci, układ ten na podstawie ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr 90, poz. 706) i ustawy z dnia 23 stycznia 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 53) wiąże wszystkich właścicieli nieruchomości, posiada charakter układu z mocą powszechnie obowiązującą i podlega ogłoszeniu w Zbiorze Układów Zbiorowych Pracy.

(—) *M. Klott*
Główny Inspektor Pracy
i Dyrektor Departamentu.

Warszawa, dnia 21 lutego 1939 r.

UKŁAD ZBIOROWY PRACY.

W dniu 25 marca 1938 r. w Starostwie Powiatowym w Krośnie na podstawie ustawy z dnia 23 stycznia 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 53) o rozszerzeniu działania przepisów ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr 90, poz. 706) pomiędzy delegatami właścicieli nieruchomości w Krośnie — z jednej strony, a Związkiem Robotników Niewykwalifikowanych, Dozorców Domowych i Służby Domowej „Praca", Oddział w Krośnie — z drugiej strony, został zawarty układ zbiorowy pracy, ustalający warunki pracy i płacy dla dozorców domów na obszarze miasta Krosna, następującej treści:

§ 1.

Układ niniejszy obowiązuje od dnia 1 marca 1938 r. do dnia 28 lutego 1939 r.

§ 2.

Układ niniejszy dotyczy właścicieli nieruchomości miejskich w Krośnie i zatrudnionych przez nich dozorców domów.

Za dozorcę domu uważa się osobę bez względu na płeć, z wyłączeniem małoletnich, której właściciel lub zarządca domu poruczył wykonywanie czynności należących do obowiązków dozorcy domu. Wszystkie czynności związane ze stanowiskiem dozorcy domu winien wykonywać sam dozorca albo zdolni do tych czynności członkowie jego najbliższej rodziny razem z nim zamieszkałej.

§ 3.

Do obowiązków dozorcy domu należy:

1. Utrzymywanie czystości wewnątrz domu, a więc we wszystkich korytarzach, łącznie z korytarzami na strychu i piwnicy, w klatce schodowej, na gankach, na podwórzach, w zbiorowych miejscach ustępowych, w zlewach itd., z wyjątkiem miejsc zamkniętych, oddanych do użytku poszczególnego lokatora. Miejsca te winien dozorca codziennie zamiatać, raz na tydzień, o ile do tego nadają się, obmyć, a nadto w miarę zachodzącej potrzeby w miejscach tych czyścić ściany z pajęczyn i prochu, myć okna, zaś w podwórzach zamiatać śnieg i wyrąbywać lód w porze zimowej.

2. Świecenie, gaszenie i czyszczenie lamp w korytarzach i w klatce schodowej.

3. Zamykanie bram w porze nocnej i otwieranie na żądanie mieszkańców domu.

4. Wynoszenie śmieci zebranych z całego domu oraz wsypywanie ich do śmietnika i do zajeżdżających przed dom wozów.

5. Wyrąbywanie lodu, zamiatanie śniegu i śmiecia z chodnika ulicznego przed domem i polewanie chodnika.

6. Czuwanie nad używalnością domowych urządzeń do gaszenia pożaru.

7. Puszczanie w ruch i wstrzymywanie ruchu domowych mechanicznych urządzeń do pompowania wody oraz dozór nad tymi urządzeniami.

8. W ogóle dbanie o porządek, czystość i spokój domu, jak również o dobro nieruchomości i przedmiotów powierzonych jego dozorowi.

9. Czuwanie nad bezpieczeństwem domu i jego mieszkańców oraz ich mienia i natychmiastowe zwracanie się w nagłych wypadkach o pomoc do organów bezpieczeństwa.

§ 4.

Wszelkie przybory potrzebne do wykonywania robót objętych poprzednim paragrafem, jak: miotły, ścierki, rydle, wiaderka, konewki, ciepłą wodę, sodę, mydło itp. dostarcza właściciel domu, a przybory te przechowuje dozorca domu w miejscu wskazanym przez właściciela domu, jednak poza mieszkaniem dozorcy.

§ 5.

Układ niniejszy ustala warunki, jakim powinny odpowiadać indywidualne umowy o pracę. Indywidualne umowy o pracę, zawierające warunki mniej korzystne dla dozorcy, niż warunki niniejszego układu, ulegają zastąpieniu warunkami określonymi niniejszym układem.

§ 6.

W razie indywidualnych lub zbiorowych zatargów, powstałych na tle niniejszego układu między właścicielami nieruchomości, a dozorcami domów, właścicielowi domu nie wolno zrywać natychmiast umowy o pracę i wydalać dozorcy, dozorca zaś nie może przerywać pracy, aż do załatwienia zatargu przez właściwą władzę, z wyjątkiem wypadków przewidzianych w § 11 niniejszego układu.

§ 7.

Tytułem wynagrodzenia za wykonywanie obowiązków objętych § 3 otrzymuje dozorca domu bezpłatne, nadające się na ten cel mieszkanie i płacę miesięczną płatną z dołu, wynoszącą:

1. w domach parterowych . . . . zł 7.—
2. „ jednopiętrowych . . . . . „ 10.—
3. „ dwupiętrowych . . . . . . „ 17.—

Jeżeli w domu znajduje się wyszynk, kawiarnia, klub towarzyski, lub jeżeli dom służy jako dom zajezdny, albo też jeżeli w obrębie nieruchomości znajduje się skład, do którego zajeżdżają furmanki, a właściciel nieruchomości nie utrzymuje własnym kosztem porządku, dozorca domu otrzymuje dodatek 10% do podstawowego miesięcznego wynagrodzenia, płatny

z dołu, jeżeli zaś w domu znajduje się restauracja, dozorca otrzyma 15% dodatek do podstawowego wynagrodzenia. Za utrzymywanie czystości na podwórzach i placach, gdzie odbywa się zajazd fur, należy się dozorcy domu osobne wynagrodzenie wedle dobrowolnej ugody z właścicielem nieruchomości. W razie sporu co do wysokości wynagrodzenia z tego tytułu rozstrzyga Komisja Rozjemcza.

Jako jednostkę domową uważa się budynek oznaczony jednym numerem orientacyjnym, o jednej bramie wchodowej i o jednej klatce schodowej, z wyjątkiem domów narożnych. Jeżeli dom ma więcej klatek schodowych, dozorca domu otrzyma dodatkowo za każdą klatkę schodową 15% zasadniczego wynagrodzenia miesięcznie z dołu, jednak podwyżka ta nie odnosi się do tylnej klatki schodowej, przeznaczonej dla służby, a nieprowadzącej do mieszkań w oficynach. Za znajdujące się w danej nieruchomości oficyny parterowe, jako odrębny dom, otrzymuje dozorca domu 10% dodatek, zaś za oficyny piętrowe 15% dodatek do zasadniczego wynagrodzenia płatny miesięcznie z dołu. W domach narożnych otrzyma dozorca w miesiącach grudniu, styczniu, lutym i marcu podwyżkę 10% płacy zasadniczej.

Ilość pięter oblicza się wedle głównego frontu, a mezanin uważa się tylko w tym przypadku za piętro, gdy używa się go na cele mieszkalne. Poddasze uważa się za piętro, o ile ilość izb mieszkalnych wynosi tam więcej niż 5.

§ 8.

Klucz do bramy w domach, gdzie się obecnie znajdują dzwonki, ma posiadać zasadniczo prócz dozorcy domu tylko właściciel lub zarządca nieruchomości. Właściciel nieruchomości, w której istnieje obecnie dzwonek przy bramie wejściowej, może wyjątkowo oddać lokatorowi klucz od bramy do wyłącznego jego i jego domowników użytku, wówczas jednak właściciel nieruchomości jest obowiązany płacić dozorcy po 1 zł miesięcznie z góry od każdego wydanego lokatorowi klucza do bramy. Wynikłe na tle należności za wydanie kluczy do bramy spory należą do właściwości Komisji Rozjemczej. Dozorca domu nie ma prawa oddawać kluczy lokatorowi pod zagrożeniem natychmiastowego rozwiązania umowy o pracę.

§ 9.

Do wykonywania czynności i robót nie objętych § 3 i do posług domowych układ niniejszy nie ma zastoso-

wania, jednak dozorca domu może się zobowiązać do tych czynności za osobnym umówionym wynagrodzeniem, nie wolno mu jednak przeszkadzać w wykonywaniu tych czynności innym osobom, którym te roboty i posługi zostały poruczone.

§ 10.

Wypowiedzenie umowy o pracę może nastąpić na 3 miesiące naprzód przez jedną ze stron, najpóźniej z dniem ostatnim każdego miesiąca kalendarzowego, jednak wypowiedzenie nie będzie miało skutku prawnego, jeżeli w chwili jego dokonania właściciel nieruchomości zalegał z wypłatą zasadniczego, przewidzianego w § 7 pkt. 1, 2 i 3, wynagrodzenia przynajmniej za okres 3 miesięcy.

§ 11.

Umowa o pracę może być bezwłocznie rozwiązana przez obie strony z następujących powodów:

I. Ze strony właściciela domu lub jego zastępcy:

1. Jeżeli dozorca domu lub mieszkający z nim członek rodziny dopuści się czynu karygodnego przeciwko życiu, zdrowiu, moralności lub majątkowi właściciela domu, jego rodziny, zarządcy domu, albo lokatorów tej nieruchomości.

2. Jeżeli dozorca domu przez niedbalstwo wyrządził szkodę domowi, właścicielowi domu, stale zaniedbuje swe obowiązki lub jeżeli właściciel domu jest narażony na grzywny pieniężne za niedbalstwo dozorcy domu w wykonywaniu jego czynności.

3. Jeżeli dozorca lub mieszkający z nim członek rodziny zachowuje się wobec właściciela domu, zarządcy lub lokatorów w sposób niewłaściwy.

4. Jeżeli Zarząd Miejski wyda polecenie usunięcia dozorcy z powodu zaniedbania przez niego obowiązków służbowych.

5. Jeżeli dozorca domu oddaje się pijaństwu.

6. Jeżeli dozorca obchodzi się nieostrożnie ze światłem.

7. Jeżeli dozorca ułatwia uprawianie nierządu w swym mieszkaniu służbowym.

8. Jeżeli dozorca przechowuje skradzione rzeczy.

9. Jeżeli dozorca bez zgody właściciela domu przyjmuje do swego mieszkania sublokatorów.

II. Ze strony dozorcy domu:

1. Jeżeli dozorca domu bez widocznej szkody dla swego zdrowia nie może pełnić swych obowiązków.

2. Jeżeli właściciel domu dopuszcza się ciężkiej obrazy czci lub czynnej zniewagi względem dozorcy, lub jego rodziny.

3. Jeżeli właściciel domu lub jego krewny usiłuje nakłonić dozorcę domu lub członków jego rodziny do czynów niemoralnych lub przeciwnych prawu.

4. Jeżeli właściciel domu zatrzymuje bezprawnie dozorcy należne wynagrodzenie, ogranicza go w posiadaniu oddanego mu mieszkania lub narusza inne istotne postanowienia niniejszego układu.

§ 12.

Dozorca domu winien być ubezpieczony w Ubezpieczalni Społecznej z tytułu obowiązków dozorcy.

§ 13.

Zatargi wynikłe na tle niedotrzymania warunków niniejszego układu, odnoszące się do warunków płacy, rozstrzyga Komisja Rozjemcza w składzie, przewidzianym ustawą z dnia 1 sierpnia 1919 r. (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr 90, poz. 706) ze zmianami wprowadzonymi przez rozporządzenie z dnia 25 września 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 81, poz. 713).

§ 14.

Właściciel nieruchomości względnie jego zastępca winien z dniem wejścia w życie niniejszego układu lub z dniem przyjęcia dozorcy wydać mu bezpłatnie książeczkę obrachunkową, w której winien uwidocznić spis powierzonych dozorcy domu przedmiotów, potrzebnych do wykonywania obowiązków związanych z dozorem nieruchomości, oraz wykaz wypłaconego wynagrodzenia za pracę. Książeczka obrachunkowa służyć będzie jako dowód przed Komisją Rozjemczą i przed sądem.

§ 15.

Książeczki obrachunkowe winien dostarczyć właścicielowi nieruchomości Związek Robotników Nieukwalifikowanych, Dozorców Domowych i Służby Domowej „Praca", Oddział w Krośnie za maksymalnym wynagrodzeniem zwrotu kosztów 50 groszy.

Krosno, dnia 25 marca 1938 r.

Przewodniczący:

(—) M. Jabłoński
Inspektor Pracy 44 Obwodu

W imieniu właścicieli nieruchomości:

(—) Leopold Dym
(—) Józef Haber
(—) dr Wilhelm Hirschfeld
(—) Berish Fuss

Związek Robotników Nieukwalifikowanych, Dozorców Dom. i Służby Domowej „Praca", Oddział w Krośnie:

(—) Jan Kiryk (—) Mieczysław Wierzba
(—) Tadeusz Frydrych (—) Władysław Szopiak

Rejestruję. Lwów, 25 czerwca 1938 r.
Nr rej. 77/1.

Inspektor Pracy VIII Okręgu:
(—) inż. S. Zwoliński

TŁOCZONO Z POLECENIA MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ.

ZAMÓWIENIA I WPŁATY NALEŻY KIEROWAĆ POD ADRESEM MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ, WARSZAWA UL. DŁUGA 38/40.

Drukarnia Państwowa Nr 105371. 18.II.1939. 1000.

Prenumerata roczna 20 zł. **Cena niniejszego numeru 50 gr.**